

Karjalan Kielen Seura kampanjoi jatkuvasti karjalan kielen jokapäiväisen käytön puolesta. Äidinkielellä puhuminen, karjalankielisten lehtien ja kirjojen lukeminen sekä kirjoittaminen omalla kielellä rikastuttaa elämää monin tavoin. Eräs aunukslainen rouva ilmaisi asian hyvin sattuvasti: ”Vain äidinkielelläni olen ai-doimmin minä”.

Seura järjestää vuosittain kirjoituskilpailun. Parhaat tekstit palkitaan ja julkaistaan.

Karjalan kielen puhujia on Suomessa runsaat 5 000 ja kieltä ymmärtää yli 20 000. Venäjällä karjalankielisiä on 160 000. Kyse on siis elinvoimaisesta vähemmistöstä.

Karjalan kaunis kieli on ollut kautta aikain tunnettu rikkaudestaan. Onhan karjala kalevalaisen runouden alkuperäinen kieli. Kieltämme on kehitetty ja modernia sanastoa on kasvatettu viimeisen 15 vuoden aikana huomattavasti. Tästä saamme kiittää Petroskoin yliopiston asiantuntijoita. Entisaikojen sanonta, jonka mukaan karjalalla ei voida ilmaista muita kuin yksinkertaisia tai talonpoikaiskulttuuriin liittyviä asioita, ei kerta kaikkiaan pidä paikkaansa (samalla argumentilla vastustettiin aikoinaan myös suomen kielen virallista asemaa). Nykyään kieleemme on entistä monipuolisempi sanastoltaan ja ilmaisuvoimaltaan. Karjalankielistä kirjallisuutta, lehtiä ja internetsivuja on nyt runsaasti saatavissa. Kielenoppaita ja sanakirjoja ilmestyy koko ajan lisää. Nyt on helppo aloittaa oman kielen harrastaminen ja käyttäminen. Aloita jo tänään!

Karjalan Kielen Seura r.y.

K *Lue ja Kirjoita* **karjalaksi**

Sanastoa:

- äijü = paljon
- lundu = lunta
- nel'oitih = juoksivat
- kaiken perehenke = koko perheen kanssa
- kaži = kissa
- peiton = piilon
- nügöi = nyt
- N'avoi = kissan nimi
- sie = siellä

Vie esite myös ystävällesi.

*Kois ümbäri oli äijü jälgie, nügüü,
lundu müö nel'oitih jänöit da oravat.
Konzu sulau lumi, müö tulemmo tänne
kaiken perehenke da vie kažin da koivan
otammo keral. Kaži eldü kezämökil ihan
talvessah, iče suau süömistü da hiirdü.
Täs se tieddü joga peiton. Konzu müö
sügüzül lähtemmö tiäpäi kodih, häi eldü
puus. Sie enne oli oravan koloine, nügöi
meijän N'avoi sie üölöil maguan, sinne
keviäl poigazii suagi. Muga oli tänä*

Vihjeitä kielen jokapäiväisen käytön lisäämiseksi

Seuraavat vihjeet ovat yleisiä ja suuntaa antavia ja jokainen voi soveltaa niitä omien tarpeidensa mukaan.

Puhuminen ja kuunteleminen

- ◆ käytä karjalaa mahdollisimman usein sukulaisten, ystävien ja opiskelutovereiden kanssa; käytä karjalaa myös puhelimesta
- ◆ viljele karjalaisia sanontoja, sananlaskuja ja ilmauksia puheessasi omien lastesi ja sukulaislastesi kanssa
- ◆ kysy lapsilta ja nuorilta, mitä he ovat viimeksi karjalaksi oppineet
- ◆ kannusta lapsia kysymään, mitä tämä on karjalaksi
- ◆ laula karjalankielisiä lauluja, esitä runoja ja loruja myös kieltä taitamattomille lapsille
- ◆ puhu karjalaa kotieläimillesi ja anna niille karjalaiset nimet
- ◆ lue ääneen karjalankielisiä rukouksia ja osia Raamatusta sopivissa tilanteissa ja pyri saamaan niitä käyttöön oman seurakuntasi palveluksissa
- ◆ kuuntele usein karjalankielisiä lauluja ja runo-äänitteitä sekä äänikirjoja (tulossa)
- ◆ kuuntele karjalankielistä äänitettä ja lue samaa tekstiä kirjoitettuna, sillä se on tehokas tapa oppia
- ◆ jos paikkakunnallasi on karjalan kielen piiri, kerho tai karjalaisyhdistys, jossa käytetään karjalaa, käy siellä mahdollisimman usein keskustelemassa
- ◆ kannusta muita kielen opiskelijoita esim. pyytämällä heitä näyttämään tekstejään tai lukemaan ääneen
- ◆ puhu karjalan kielen elvyttämisen puolesta sukulaisillesi ja ystävillesi
- ◆ soita karjalankielen taitajille ja asiantuntijoille ja käy keskusteluita karjalaksi

Lukeminen

- ◆ lue päivittäin rukouksia, Raamattua, runoja, suorasanaisia tekstejä, sanomalehtiä ja Carelian murrejuttuja
- ◆ perusta karjalankielinen lukupiiri, jossa luetaan ääneen
- ◆ seuraa, jos sinulla on mahdollisuus, karjalankielisiä internetsivuja, joilla on paljon luettavaa karjalaksi

Kirjoittaminen

- ◆ yritä kirjoittaa joka päivä jotakin karjalaksi alkaen kauppalistasta
- ◆ tee allakkaasi merkinnät karjalaksi
- ◆ kirjoita ainakin kerran viikossa kirje ystävälle tai sukulaiselle tai kirjoita itsellesi kuvaus viikon tapahtumista; päiväkirjan pitäminen on myös hyvä tapa
- ◆ kirjoita lyhyt elämäkerta itsestäsi tai mieltymyksesi mukaan: muistelmia, runoja, novelleja, romaani tai näytelmä; voit lähettää kirjoituksesi asiantuntijoiden arvioitavaksi
- ◆ ruokaohjeiden, käsityöohjeiden ja erilaisten muiden työohjeiden laatiminen on myös hyvä tapa harjoittaa ja ylläpitää kirjoittamisen taitoa
- ◆ kirjoita karjalankielisiin lehtiin, niissä kyllä korjataan mahdolliset kielivirheet
- ◆ pidä omaa karjalan kielen sanakirjaa, johon lisäät jatkuvasti sanoja sitä mukaa, kun opit/omaksut tai kuulet ja luet uusia sanoja
- ◆ kirjoita Karjalan Kielen Seuralle tai tulossa olevalle seuran chattipalstalle

Kirjasto

- ◆ tilaa itsellesi karjalankielisiä lehtiä
- ◆ kerää kirjastoosi karjalankielisten kirjojen osasto: nyt aineistoa on runsaasti saatavissa
- ◆ internetsivuilta saat täydennystä kokoelmaasi: pian myös sähköisessä muodossa olevia kirjoja

Lisätietoja saat Karjalan Kielen Seurasta.

Yhteystiedot

Seuran internet osoite on:

www.karjalankielenseura.fi

Sähköpostia voi lähettää osoitteella:

peter.pond@netsonic.fi

Postiosoite on:

Karjalan Kielen Seura ry, c/o Pertti Lampi,
Laakavuorentie 14 B 43, 00970 Helsinki

Sihteerin puhelinnumero on 0400 246 266

Etukannen teksti on lainaus Tamara Ščerbakovan lastenkirjasta Armahile Bunukoille.